

**Statement on the Bill on the Office on Missing Persons
tabled in Parliament
by Hon. Mangala Samaraweera, Minister of Foreign Affairs, MP,
on 11 August 2016**

Hon. Speaker,

The Office on the Missing Persons' Bill, which we will be debating today in this House, I believe heralds a new beginning, a new era of peace and reconciliation for our long suffering country.

68 years after Independence, two youth insurrections, and a 26 year old war, Sri Lanka is now ready to commence the healing process of our wounded and fractured nation, coming to terms with the tragedies of our past, so that we could harness the potential of our great nation and its people to pave the way for the future our country truly deserves.

As Lee Kuan Yew, in his memoirs – “From Third World to First” wrote –

Ceylon was Britain's model Commonwealth country. It had been carefully prepared for independence. After the War, it was a good middle-sized country with fewer than 10 million people. It had a relatively good standard of education, with two universities of high quality, a civil service largely of locals, and experience in representative government starting with city council elections in the 1930s.

When Ceylon gained independence in 1948, it was the classic model of gradual evolution to independence.

Alas, it did not work out. During my visits over the years, I watched a promising country go to waste.

It is sad that the country whose ancient name Serendib has given the English language the word 'Serendipity' is now the epitome of conflict, pain, sorrow and hopelessness.

Today, however – 7 years after the end of the brutal war and the defeat and the demise of LTTE terror, Sri Lanka is now ready to win the peace and heal the scars of conflict, sorrow and pain. This Bill is the first step in healing our own nation and its people so that we could face the challenges of the future as a united nation; unity in diversity!

Hon. Speaker,

This is a very special day for all of us in this House, irrespective of the political parties, the colours, symbols and ideologies that we represent.

Today is a day that seeks to unite us as human beings. A day for each of us in this House to pause for a moment, reach deep within our hearts, speak to our conscience and demonstrate through action, that we are guided by peace, compassion, empathy and brotherhood, noble principles which the four main religions in our country – Buddhism, Hinduism, Christianity and Islam – teach us.

Hon. Speaker,

As you know, there is no corner of this blessed and beloved country of ours, that has not been drenched by the tears of mothers, fathers, sisters, brothers and children who have wept and continue to weep, not knowing where their loved ones are, or what happened to them. They only know that they are missing. They don't know whether they are dead or alive.

Tears and pain have no ethnicity, no religion, no race, no caste:

- the tears of a mother or father in the South who cries not knowing what happened to their soldier son;
- the tears of a wife who cries not knowing what happened to her husband in the Police;
- the tears of a mother whose son was forcibly recruited to fight for the LTTE;
- the pain of a mother whose child went missing during the Southern insurrection;
- the anguish of a child who still waits for his or her father to return after the end of the conflict;
- tears of parents and loved ones waiting for those who were held as prisoners by the LTTE who have still not returned.

All their tears are the same. The grief they feel, their anguish, their pain is personal, but the same. Their suffering cannot be explained in words. Every day, there are people in this country who go to sleep at night, praying that their loved ones will return. There are mothers who are paralyzed with grief; they are lost in time; unable to continue with their day-to-day lives, worrying whether their sons, wherever they may be, have enough food to eat, or whether they are being treated alright; wondering how much they may have grown, or how much they may have changed since they last saw them. These people are torn between hope and despair, and they are unable to live meaningful lives.

Hon. Speaker,

When one sees a dead body, no matter how unbearable the pain of loss may be, there is closure, because there is knowledge that one's loved one is no more.

But how can one find closure, and how can one be expected to find closure when there is no knowledge of what has happened to someone?

Hon. Speaker,

There is probably no district, and certainly no province in this country which has been untouched by the phenomena of someone going missing – either in the 1970s, the 80s, the 90s, or later.

In my electorate in Matara, there are mothers who still go from astrologer to astrologer trying to find out what happened to their children who went missing in the 80s and 90s, and some even as far back as the 70s. They still live in hope.

There are mothers and sisters of soldiers who still shed tears urging us to at least find a bone fragment of their sons and brothers who went missing during the years of conflict, if they are to come to terms with what they have been told – that these soldiers are no more. Without that, they

say they cannot come to terms that their loved ones are no more. They have only heard, they say, that a camp was overrun but received no further details. They have received no evidence that their loved ones are dead. So they wait and they wait forever, without carrying out the last rites; without giving alms to confer merit on the departed. Is this what the families of our soldiers deserve?

Hon. Speaker,

As a responsible State, can we continue to ignore their tears and their pleas? Can we just say to them that we don't know what happened to their loved ones, and ask them to accept that they are dead? Can we expect them to take whatever few thousand rupees are given to them as compensation and lead normal lives? Can we, as a responsible State, just tell them that all the people who are missing – and this includes soldiers, policemen, and other security forces personnel – have all probably gone overseas and are now leading new lives under new identities, and so, they are best forgotten? Can we, as a responsible State, say that no country in Asia or no country in NATO has established an Office to ascertain the fate of those who have gone missing and that therefore, we should also not make any attempt to find out what happened to the Missing in our country, to provide answers to families or loved ones?

Hon. Speaker,

These are our citizens: those who went Missing are our citizens; those who grieve are also our citizens. Don't we, as a responsible State, have a duty to try to alleviate their agony? Try to at least help them find an answer; or try to help them find closure? **If this is not the compassion that Gautama Buddha has taught us, then, what is?** It certainly cannot be the symbolic chanting of gathas, or offering of flowers, or building new statues and temples. **We have to be able to reach out to our fellow citizens who are suffering; who have been suffering for years and years, and alleviate their pain.** If the loved ones they seek are no more, we have to be able to help them find the truth. We have to help them to come to terms with the truth. We must assist them in their process of healing. We must help them to continue with their lives in a meaningful way, and be productive citizens of our country. How can we say that we are guardians of the noble teachings of the Buddha if we don't practice his Teachings? Can we, as the compassionate nation we claim to be, shut out the grief of a large number of our mothers, our fathers, our brothers, our sisters, and our children, and be deaf and blind to their pain, their wailing, their silent agony, their psychological trauma and their tears?

Hon. Speaker,

For long years, this nation has suffered the phenomena of our citizens going missing from all parts of our country. **Today, we have before us a Bill to establish a Permanent Office on Missing Persons.**

This is an opportunity for all of us as elected representatives, to show that we care about our citizens' grief and that we uphold their basic human right to know what happened to their loved ones. This is a humanitarian exercise. This is an opportunity for our nation to unite in our empathy towards our own citizens. An opportunity for us, as a nation, to set an example to the whole world that we care about our citizens; and that we are a nation that is capable of compassion, even after two insurrections in the South and a prolonged conflict in the North. It is also an opportunity for us to make a pledge to our own citizens and future generations that, as a responsible State, we will take measures at all times to ensure that no citizen of our country, whether Sinhala, Tamil, or Muslim, will have to go missing ever again. It is also an opportunity for us as Parliamentarians to

lead by example so that our citizens will also take the responsibility to play their part in the process of healing and reconciliation so that at least the future generations in this country will be spared from the pain and anguish of their loved ones going missing.

As you are aware, Hon. Speaker, the LLRC as well as previous Commissions have all recommended that a special mechanism must be established to address the issues pertaining to Missing Persons and deter future occurrences.

Hon. Speaker,

For some, this emotive and heart-wrenching issue is a **mere numbers game**. They argue and argue until they turn blue, and keep writing newspaper report after report stating that the number claimed by some agency or individual is wrong and the number indicated by some government entity is the correct one. They try to justify the numbers by saying such and such a number are overseas and accuse countries for not sharing information. This is not the way to approach this issue. It is not a matter of numbers. It is a matter of individuals. It is a matter of human beings. It is a matter concerning our citizens, and it is a matter of creating mechanisms that are credible which enable people to share information, even entities in countries in which some who are reported as missing may be leading new lives under new identities. I am sure there is duplication and errors in the various records maintained by various different entities. With the setting up of this Office, by an Act of Parliament, we will finally have a credible mechanism that will be in a position to centralize data at national level, integrating all information with regard to missing persons currently being maintained by different agencies, as recommended by the LLRC, way back in 2011.

Hon. Speaker,

- ***Questions are raised as to why we propose to establish an Office on Missing Persons by an Act of Parliament:***

-We do so because in the past, Commissions that have looked into Missing Persons have been ad hoc arrangements.

-They were constrained by time durations. They were dependent on extensions. Their mandates were restricted by geography and time-frames. They faced funding constraints which made it difficult for them to get the best technical and forensic expertise to identify remains and find the kinds of answers that will help the families find closure, or psychological and psychosocial support required. They didn't have the necessary means to protect victims or witnesses. They didn't have the necessary legal mandate or personality to seek assistance to trace the whereabouts of people from other institutions and from other countries.

This Office will be different. It will not be constrained by time. It will be open-ended with no start or end date or restrictions based on geographic areas. Anyone from the South or the North or the East or West or the Centre of the country can take a complaint to this Office, and the Office will try to find answers. They will have the freedom to provide individual answers to the families who seek answers. Unlike previous Commissions, this Office will be answerable to this House and to the people of our country. This Office should be in a position to consolidate the lists existing elsewhere, including the data of past Commissions, find people who may even be overseas, and provide accurate figures of how many may be actually missing. **If a person who is alleged to be missing is found to be alive**, then that person

will most certainly be taken off the list of persons who are missing. This is clearly stated in Section 13. The fact that a person has been found will be disclosed. It is only the location of the person found alive that may be withheld from the public, but that too, in limited circumstances. But the provisions of the Bill do not prevent a Court from requiring the Office to disclose the location of such a person.

• **The main functions of this Office outlined in Clause 10 of the Bill, will be:**

- (i) searching and tracing of missing persons
(අතුරුදන් වූවන් පිළිබඳ සොයා බැලීම හා ඔවුන් පිළිබඳව ලේඛණ ගත කිරීම)
- (ii) clarifying the circumstances in which such persons went missing and their fate making recommendations to relevant authorities in order to reduce incident of missing and disappeared persons (පුද්ගලයින් අතුරුදන්වීම පිළිබඳ පසුබිම සොයා බැලීම හා ඔවුන්ට සිදුවූ දේ පිළිබඳ වාර්තා කිරීම),
- (iii) making recommendations to relevant authorities in order to reduce incident of missing and disappeared persons (අතුරුදන්වීම් හා අතුරුදන් කිරීම් අවම කර ගැනීම සඳහා බලධාරීන් වෙත යෝජනා ලබා දීම)
- (iv) identifying proper avenues of redress(අතුරුදන්වීම්වලට ලක්වී ඇති අයගේ පවුල්වලට සහන ලබාදීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුනා ගැනීම.)

• මෙම කාර්යාලය **කිසි ආකාරයකින් නීතිමය හෝ අධිකරණමය වගකීම් සහිත ආයතනයක් නෙවෙයි.** මෙය සම්පූර්ණයෙන්ම සත්‍ය සොයා බැලීමේ පරීක්ෂණ ආයතනයක් පමණයි.

• මෙම කාර්යාලය, දැනට පවතින අල්ලස් හා දූෂණ කොමිසම, මානව හිමිකම් කොමිසම වැනි සමාජයේ හඳුනාගත් ප්‍රශ්න පිලිබඳව ප්‍රතිචාර දක්වන තවත් ආයතනයක් ලෙසයි පිහිටවනු ලබන්නේ.

(* සමහරු චෝදනා නගන ආකාරයට මෙම කාර්යාලයේ සොයාගැනීම් කිසිසේත් අපරාධ හෝ සිවිල් නීති ක්‍රියාදාමයන්ට අදාළ කර ගන්නේ නැහැ.

(* අනෙකුත් ස්වාධීන කොමිසම් වල මෙන්, මෙම කාර්යාලයටද සාමාජිකයන් පත් කරනු ලබන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කවුන්සිලය මගින්.

(* අතුරුදහන්වූවන් පිලිබඳ කාර්යාලයේ සාමාජිකයන්, නිලධාරීන් හා කාර්ය මණ්ඩලය සලකනු ලබනුයේ, රජයේ සේවකයින් ලෙසයි.

(* අතුරුදහන්වූවන් පිලිබඳ කාර්යාලයේ සාමාජිකයින්ගේ වැටුප් පිලිබඳ තීරණය කරනු ලබන්නේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් වන අතර, ඔවුන්ට ප්‍රතිපාදන ලබාදෙන්නේ ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන්.

(* ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 වන වගන්තිය යටතේ පැවරෙන බලතල අනුව, මෙම කාර්යාලයේ විගණන කටයුතු විගණකාධිපති විසින් සිදු කරනු ලබනවා.

(* මෙම කාර්යාලය විසින් වාර්ෂිකව පාර්ලිමේන්තුව වෙත වාර්තා සැපයිය යුතු අතර, එම වාර්තා මහජනතාවගේ දැන ගැනීම සඳහා එලි දැක්විය යුතු වෙනවා.

සමහරු කියනවා මේ පනත අනුමත කිරීමෙන් හමුදාව පාවදෙනවා කියලා.

- හමුදාව පාවාදීමක් හෝ හමුදාවට කිසිම විදියකින් අනතුරක් මේ පනත මගින් සිදුවෙන්නේ නැහැ.
- නමුත් හමුදාවේ, පොලීසියේ, නාවික හමුදාවේ, ගුවන් හමුදාවේ අතුරුදහන්වුවන්ගේ දෙමව්පියන්ට, දූදරුවන්ට මේ කාර්යාලය මගින්, ඔවුන්ට සිදුවූයේ කුමක්ද කියා සොයා ගැනීමේ හැකියාව ලබා දී තිබෙනවා.
- අපේ වාර්තාවලට අනුව ආරක්ෂක අංශවල නිලධාරීන් සහ පොලීස් නිලධාරීන් 4000 කට අධික සංඛ්‍යාවක් අතුරුදහන්වූ පුද්ගලයින් **ලෙස වාර්තා වෙනවා. මොවුන්ට සිදුවූයේ කුමක්ද කියා සොයා බැලීමට අපට වගකීමක් තියෙනවා.**
- මෙම කාර්යාලයට දෙමළ, සිංහල, මුස්ලිම් හේදයක් නැහැ. ආගම්, කුල හේදයක් නැහැ. මේ රටේ හැමෝටම සාධාරණයක් ඉටු කරන්න හැකියාව තියෙන, **මින් ඉදිරියට මෙවැනි අතුරුදහන් සිදුනොවීමට අවශ්‍ය කරන පණ්ඩුඩිය ජනතාවට ලබා දෙන කාර්යාලයක් ලෙස මෙය පිහිටුවීමයි අපේ අදහස.**
- මෙම කාර්යාලය, දැනට පවතින අල්ලස් හා දූෂණ කොමිසම, මානව හිමිකම් කොමිසම වැනි සමාජයේ හඳුනාගත් ප්‍රශ්න පිළිබඳව ප්‍රතිචාර දක්වන තවත් ආයතනයක් ලෙසයි පිහිටවනු ලබන්නේ.
 - මතභේදයන් පිළිබඳ විනිශ්චයන් ලබා දීම එයට සිදු කළ නොහැකියි.
 - යෝජිත පනත් කෙටුම්පතේ දැක්වෙන පරිදි අතුරුදහන්වූවන් පිළිබඳ කාර්යාලය විසින් හෙළිදරව් කරන කරුණු, අපරාධ හෝ සිවිල් නඩු ගොනු කිරීමට හේතු සාධක වෙන්නේ නැහැ.
 - ආයතනයේ මූලික කටයුත්ත වන්නේ යම් අතුරුදහන්වූ පුද්ගලයෙකු මිය ගොස් ඇත්ද? නැතිනම් ජීවතුන් අතර ඇත්ද? යන්න සොයා බලා, මිය ගොස් ඇතිනම් එය කවදා කුමන ස්ථානයකදී කෙසේ සිදුවී ඇත්දැයි සොයා බැලීමයි.
 - මානව හිමිකම් කොමිසම, පාර්ලිමේන්තුවේ පෙත්සම් කාරක සභාව, වැනි ආයතනයන්ට දැනටමත් ඇති බලතල හා නීතිමය වරප්‍රසාදයන් මෙම අතුරුදහන්වූවන් පිළිබඳ කාර්යාලය වෙත ලබා දීමට යෝජනා කරලා තිබෙනවා.
 - එසේම සහයෝගය ලබා නොදීම හා නිග්‍රහශීලී ලෙස ක්‍රියා කිරීම වෙනුවෙන් යම්යම් ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම, අනික් ආයතනවලටත් පොදුයි. උදාහරණයක් වශයෙන් පාර්ලිමේන්තු පෙත්සම් පිළිබඳ කාරක සභාවේ බලතල අනුව, ඕනෑම පුද්ගලයෙකු එය ඉදිරියට ගෙන ඒමට, ඕනෑම පුවත්පතක්, පොතක් හෝ වාර්තාවක් හෝ වෙනත්

ලියවිල්ලක් පරීක්ෂා කිරීමට, ඉල්ලා සිටීමට, හා දේපලවලට ඇතුළු වීමට අවසර තිබෙනවා. මෙම බලතලවලට අනිරේකව, මෙම **මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට**, ඕනෑම අවස්ථාවකදී, ඕනෑම රැඳවුම් ස්ථානයකට, පොලිස් ස්ථානයකට, බන්ධනාගාරයකට හෝ අධිකරණ නියෝගයක් මත හෝ වෙනත් ආකාරයකින් යම් පුද්ගලයෙකු රඳවා ගෙන ඇති වෙනත් ඕනෑම ස්ථානයකට ඇතුළු වීමටද, අවශ්‍ය වෙතොත් එහි රඳවාගෙන ඇති පුද්ගලයන්ගේ රඳවාගැනීමේ තත්වයන් පිළිබඳව නිශ්චිත වශයෙන් දැන ගැනීමටද එහි පරීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීමට හෝ එහිදී හමුවන ඕනෑම පුද්ගලයෙකුගෙන් ප්‍රශ්න කිරීමට ද බලය ලබා දී තිබෙනවා.

- මේ ආකාරයටම, අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලයට, රඳවා ගැනීමේ ස්ථාන වෙත ඇතුළුවීමට අවසර තිබෙනවා. මහේස්ත්‍රාත් උසාවියකින් ලත් අවසර මත පොලීසියට හෝ අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලයට අදාළ පරීක්ෂණ සඳහා සම්බන්ධ යැයි සැක කෙරෙන පරිශ්‍රයක් වෙත ඇතුළුවීමට අවසර තිබෙනවා.
 - අපිට චෝදනා නගනවා, පනත් කෙටුම්පතට අනුව, අතුරුදන්වුවන්ගේ කාර්යාලයේ සාමාජිකයින් හත්දෙනාට විමර්ශන පැවැත්වීම පිළිබඳ අත්දැකීම් මෙන්ම මානව අයිතීන් නීතිය හා ජාත්‍යන්තර මානුෂීය නීතිය පිළිබඳව දැනුමක්ද තිබිය යුතු බව කිය වෙන නිසා, එහි සාමාජිකයින් වීමට සුදුසුකම් ලබන්නේ බටහිර මුදල්වලින් නඩත්තු වන රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල සාමාජිකයින් සහ බටහිර අනුග්‍රහය යටතේ පවත්වා ගෙන යන ජාත්‍යන්තර යුධ අපරාධ අධිකරණවල සේවය කළ අයට පමණයි කියලා.
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කවුන්සිලය මගින් පත් කරනු ලබන අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ සාමාජිකයින්, මානව හිමිකම් පිළිබඳ පළපුරුදු අත්දැකීම් සහිත අය විය යුතුයි. නමුත් මෙවැනි චෝදනා ජනතාව බියගන්වන්න කරන චෝදනා විතරයි.
- යෝජිත කෙටුම්පත පැහැදිලිව සකස් කර තිබෙන්නේ අනවශ්‍ය පුද්ගලයින්ට ඇතුළත් වීමට බැරි ආකාරයට. පනත් කෙටුම්පතට අනුව අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලයේ සාමාජිකයෙකු පත් කරන්නේ කතානායකවරයාගේ කැමැත්ත අනුව, අගමැති විසින් කරන නිර්දේශයක් මත, ජනාධිපතිවරයාගේ අනුමැතිය යටතේ.
- එහිදී පුද්ගලික න්‍යාය පත්‍රයක් සහිත මධ්‍යස්ථ නොවන පුද්ගලයින් පත්වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථා නැහැ.
- එවැනි අයෙකු පත්වුවන්, ඉවත් කිරීමට ජනාධිපතිවරයාට බලය තිබෙනවා. සුදුසුකම්ලත්, ගැලපෙන පුද්ගලයින් පමණක් පත් කිරීමට අවශ්‍ය කරන නීතිමය පියවර මෙම පනත් කෙටුම්පතේ අඩංගුයි.
 - පනත් කෙටුම්පතේ 21 වන වගන්තියට අනුව ඕනෑම විදේශීය පුද්ගලයෙකුගෙන් හෝ ආයතනයකින් සෘජුවම අරමුදල් ලබා ගැනීමට අතුරුදන්වුවන්ගේ කාර්යාලයට බලය පැවරෙන නිසා, මේ සම්බන්ධව නොයෙකුත් කටකථා, පතුරුවමින් ජනතාව සහ රණවිරුවන් බියගැන්වීමට උත්සාහ කරනවා.

- යෝජිත පනතට අනුව “රජය විසින් අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලය වෙත නම කටයුතු, පනතට අනුව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරන ප්‍රමාණවත් අරමුදල් රජය විසින් ලබා දිය යුතු වෙනවා. එම අරමුදල් රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ලබා දිය යුතුයි.”
- ඉතා අපරීක්ෂාකාරී ලෙස සිදු කළ ආර්ථික කළමනාකරණයන් ඉතිරි කර ඇති ණය කන්දරාවන් නිසා, මේ අපේ දුකින් තැවෙන අම්මලාට තාත්තලාට අවශ්‍ය කරන සහන ලබාදීමටත්, සත්‍ය සොයා දීමටත්, මානසික සහන ලබාදීමටත්, අවශ්‍ය කරන වෛද්‍ය ආධාර ලබාදීමටත්, රජයට තනිවම දරා ගත හැකි මූල්‍ය පහසුකම් නැති වෙන්න පුළුවන්. එසේ අවශ්‍ය මූල්‍ය ශක්තිය නැහැ කියලා, ඒක නිදහසට කාරණාවක් කරගෙන අපේ ජනතාවට අවශ්‍ය ආධාර, පහසුකම් ලබා නොදී අපේ වගකීම් පැහැර හරින්න අපි ලැස්ති නැහැ.
- එම නිසා, අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන සිදු කරන පරිදි, අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලයට ද විදේශීය තාක්ෂණය හා අරමුදල් ලබා ගැනීමට සිදුවනවා.
- ලැබෙන සියලු අරමුදල් විනිවිදභාවයකින් යුතුව පරිහරණය කිරීමට අදාළ **රෙගුලාසි** මෙහි අඩංගුයි. අරමුදල් පරිහරණය, සම්පූර්ණයෙන්ම විගණකාධිපතිවරයා විසින් විගණනයට ලක් කරනු ලැබෙනවා.
 - **ආයතනයේ රාජකාරී කටයුතු සම්බන්ධයෙන් අතුරුදන්වුවන්ගේ කාර්යාලයට ඕනෑම විදේශීය පුද්ගලයෙකු හෝ සංවිධානයක් සමඟ ගිවිසුම්වලට එළඹීමට හැකියාව ලබා දීම ගැන වෝදනා නගනවා.**
- විදේශීය පාර්ශව සමඟ ගිවිසුම් වලට එළඹීමට සංස්ථාපිත ආයතන වලට හැකියාව තිබෙන නමුත්, මෙම සියලුම ගිවිසුම් ශ්‍රී ලාංකික නීතියට සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට යටත් වෙනවා.
- අතුරුදන්වුවන් පිළිබඳ කාර්යාලයට ශ්‍රී ලංකාවෙන් ලබා ගත නොහැකි විශේෂඥ දැනුම හා තාක්ෂණය, විදේශ රටවලින් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය කරන බව පැහැදිලියි. මීට පෙර පැවති ආණ්ඩුව ඇතුළු ඊට කලින් පැවති ආණ්ඩු, විදේශීය විමර්ශකයන් හා ස්කොට්ලන්ත අධිකරණ විශේෂඥයින් ද (Scotland Yard), ඩෙස්මන්ඩ් ද සිල්වා (Desmond de Silva), ජෙෆ්රි නයිස් (Geoffrey Nice) හා ඩේවිඩ් ක්රේන් (David Crane) වැනි නීති විශාරදයින්ද, විනිසුරු P.N. Bhagwati, Darusman ඇතුළු විදේශ රටවලින් යෝජනා කරන ලද විදේශිකයින් ගෙන් යුත් **ජාත්‍යන්තර ස්වාධීන අද්විතීයයන් කණ්ඩායමක් (IIGEP: International Independent Group of Eminent Persons)** පත්කලා.
- අපි යෝජනා කරන මෙම කාර්යාලයට සම්පූර්ණ පත්කිරීම් කරනු ලබන්නෙන් අප විසින් පමණයි. ඒවගේම විදේශයෙන් ලබා ගන්නවා නම් ලබා ගන්නේ තාක්ෂණික සහාය පමණයි.
- මෙතනදී මා අහන්න කැමතියි, **ලොව පවතින විශිෂ්ඨතම දැනුම, තාක්ෂණය ලබා නොගැනීමෙන් පාඩුවන්නේ අපගේම ජනතාවට නොවෙයිද?**

- විදේශීය තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීමෙන් දීර්ඝකාලීන වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබන්නේ අපේම දේශීය ආයතන. අපේ දේශීය දැනුම අපට දියුණු කර ගැනීමට අපට ලැබෙන සුවිශේෂ අවස්ථාවක් හැටියට මෙය හඳුන්වන්න පුළුවන්. වැඩිකල් නොගොස් ලෝකයේ වෙන රටවල් වලට අපේ ලාංකිකයන්ගේ අත්දැකීම් සුවිශේෂ හැකියාවන් මේ ක්ෂේත්‍ර වල ලබාදීමටත් අපට හැකියාව ලැබෙන බව අනිවාර්යයි.

- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව, අතුරුදන්වුවත් පිළිබඳ කාර්යාලයේ සංයුතිය සැලකීමේදී, ශ්‍රී ලාංකික සමාජයේ බහුවිධ ස්වභාවය, නියෝජනයවන බව තහවුරු කිරීමට පනත මගින් බැඳී සිටිනවා. එසේ හෙයින් අවශ්‍ය පරිදි හා අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී දේශීය විශේෂඥයින්ගේ සේවය ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහිත, ඒවගේම **අවශ්‍ය කරන විදේශීය තාක්ෂණික** සහාය ලබාගත හැකි ශ්‍රී ලාංකික ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දීම පනත් කෙටුම්පතෙහි අරමුණ වන බව මම පැහැදිලිව කියා සිටීමට කැමතියි.

- **මෙම කාර්යාලයට, අතුරුදන්වුවත්ගේ ඥාතීන්ගෙන් හා මිතුරන්ගෙන් මෙන්ම වෙනත් ඕනෑම දේශීය හෝ විදේශීය පුද්ගලයෙකුගෙන් හෝ සංවිධානයකින් වුවද පැමැණිලි භාරගත හැකි බව සමහරු විවේචනයට ලක් කරනවා.**

- ඕනෑම ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියෙකු අතුරුදන්වීම ගෝචාරීය සිදුවීමක්.

- එවැනි අතුරුදන්වූ පුද්ගලයින් සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනය කර ඔවුන්ට අත්වූ ඉරණම පිළිබඳ සොයා බැලීම රජයේ වැදගත් වගකීමක්.

- අපගේ ජනතාවගේ ආරක්ෂාව හා සුභ සිද්ධිය සඳහා අප සියල්ලන් වෙත වගකීමක් පැවරී තිබෙනවා.

- රජයේ මූලික වගකීම වන්නේ එයයි. රටේ පුරවැසියන් අතුරුදන් වන්නේ නම් අප විසින් ඔවුන් සොයා ගතයුතුයි. එසේ සොයා ගත නොහැකි නම්, ඔවුන්ට සිදුවූයේ කුමක්දැයි යන්න සොයා බැලිය යුතුයි.

- **සමහරු චෝදනා නගන පරිදි මේ අතුරුදන්වුවන් පිටරට සැඟවිලා ඉන්නවා නම්, මේක ඉතාමත් බරපතල ප්‍රශ්නයක්. මේ පිළිබඳව අපි පත්තරවලට ලියමින්, වෙන රටවල්වලට චෝදනා නගමින් සිටින්නේ නැතුව, යම් කිසි ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුයි.**

- එම නිසා, ලාංකික පුරවැසියෙකුගේ අතුරුදන්වීමකට අදාළ ඕනෑම කරුණක් හෝ ඔවුන්ට සිදු වූයේ කුමක්ද යන්න සොයා බැලීමට උපකාරී විය හැකි ඕනෑම තොරතුරක් ලබා දෙන්නේ නම්, ඒවා අපි පිළිගැනීමට ලැස්තියි.

- **ත්‍රිවිධ හමුදා හා බුද්ධි අංශ ඇතුළු සියලුම ආණ්ඩුවේ ආයතන මෙකී අතුරුදන්වුවන්ගේ කාර්යාලයට සම්පූර්ණ සහයෝගය ලබා දීමට බැඳී**

සිටින බව සහ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනතට (RTI) මෙය පටහැනි බව කියා සිටින අයට මට කියන්න තියෙන්නේ මෙයයි.

- අල්ලස් කොමිසම, මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව, ජනාධිපති විමර්ශන කොමිෂන් සභාව, පාර්ලිමේන්තු කමිටු හා වෙනත් බොහෝ ආයතනවලට අදාළවද මෙයාකාරයෙන් විධි විධාන හා බලතල පවතිනවා.
- එය අලුත් හෝ අසාමාන්‍ය දෙයක් නොවෙයි.
- අතුරුදන්වුවත් පිළිබඳ කාර්යාලය වෙත පවරා ඇත්තේ සිය වගකීම් ඉටු කිරීම සඳහා ඊට අවශ්‍යවන බලතල පමණයි.
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 14 (අ) වගන්තියට පරිදි රහස්‍යභාවයෙන් දැනුම් දුන් තොරතුරු වලට, තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනතේ විධිවිධාන අදාළ වෙන්නේ නැහැ. නමුත් විශ්වාසනීයභාවයෙන් යුතුව සන්නිවේදනය කරන තොරතුරු ඇර, අනෙකුත් තොරතුරු ද සියල්ලම තොරතුරු දැනගැනීමේ පනතට යටත් වෙනවා.
 - **අතුරුදන්වුවන්ගේ කාර්යාලය පිළිබඳ පනත් කෙටුම්පතේ 12 (ඇ) (III) වගන්තියට අනුව සාක්ෂි ආඥාපනතේ නියමයන් නොසලකා හරිමින් ද ඕනෑම ප්‍රකාශයක් හෝ භාණ්ඩයක් “සාක්ෂි” ලෙසට පිළිගැනීමට මෙම කාර්යාලයට බලය පැවෙරෙන්නේ ඇයි?**
- සාක්ෂි ආඥා පනතේ අරමුණ වෙන්නේ අධිකරණ කටයුතුවලදී නීතිය හැසිරවීමයි.
- අතුරුදන්වුවත් පිළිබඳ කාර්යාලය අධිකරණ ව්‍යුහයක් නොවෙයි.
- එමඟින් සිවිල් හෝ සාපරාධි ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් මත ප්‍රකාශ කිරීමක් අපේක්ෂා කරන්නේ නැහැ.
- එමඟින් අපේක්ෂා කරන කාර්යය නමයි, අතුරුදන්වූ පුද්ගලයින් සොයා ගැනීම හෝ හඳුනා ගැනීම, එසේත් නැතහොත් ඔවුන් මිය ගොස් ඇත්නම් ඒ පිළිබඳ කරුණු අනාවරණය කර ගැනීම.
- අතුරුදන්වුවත් පිළිබඳ කාර්යාලයේ කාර්යභාරය සත්‍ය සෙවීමයි. මේ කාර්යයට අවශ්‍ය තරම් සපයා ගත හැකි තොරතුරු එය සතු විය යුතුයි.
- නමුත් විනිශ්චය කිරීම හා දඬුවම් නියම කිරීම ආදී කටයුතු සිදු කරන උසාවිවල ක්‍රියා පටිපාටිය මෙන් එහි වැඩපිළිවෙල භාරදූර නොවිය යුතුයි.

I have seen some people who are slaves to causing hatred and division and driving fear into people’s minds as a tactic to gain votes, stating that the legislation of this Office has not been drafted by Sri Lankans but by foreigners. They say that this Office has been imposed on us.

Hon. Speaker,

This is an insult to the intelligence and competence of our officials. It is equally an insult to the long suffering people all over this country who bear the pain of their loved ones having gone missing. It is indeed the best legal minds that we have in this country and dedicated, competent and compassionate individuals of this country who feel for the pain of their fellow citizens, and who yearn to find solutions to their problems, who studied the positives and negatives of the previous Commissions that we have had, that came up with this piece of legislation which is best suited to find solutions and forms of relief for the citizens of this country. Wide consultations were also held with relevant individuals and groups.

This has been designed for our local needs, using local expertise.

Nothing will ever be imposed on us by any foreign entity, if we find solutions to our own problems. It is when we fail to find solutions to our own problems, and when we fail to provide redress, that the problems of our citizens become the problems of others, and others are then compelled to seek to try to force us to find solutions.

But yes, there will be many who will be willing to help us, if we are honest about what we set out to achieve.

What we are trying to deal with today is a very human problem. One of basic humanity and compassion. Helping someone to find the whereabouts of their loved ones. But some see conspiracies behind the noblest of human deeds, which indeed is sad.

There are **other countries in this world** that have set up institutions of this nature to trace the whereabouts of their missing. Such countries include – South Africa, Chile, Argentina, Bolivia, Uruguay, El Salvador, Peru, Ghana, Guatemala, Uganda and Timor L'este (East Timor).

This Office **will be a responsible institution**, reporting to this House. The allegations levelled that it will accept reams and reams of **false evidence manufactured overseas**, against our soldiers, have absolutely no basis. This, Hon. Speaker, will be an Office that will be accountable and answerable to this House and it will conduct itself with the utmost care in evaluating the information and evidence it receives. There is absolutely no space for false evidence being accepted or admitted as claimed by certain fear-mongers.

Information in the possession of this Office will NOT, under any circumstances, be sent overseas or shared with any foreign organisation or entity. This Organisation is only answerable and accountable to Sri Lankan processes - this House, the legal entities of this country and the public of this country.

Where appropriate, the Office will determine the need for the issuance of a Certificate of Absence, or a Certificate of Death if it is determined that a person who had been reported as Missing is in fact dead.

Hon Speaker,

The establishment of the Office on Missing Persons will help alleviate the pain and agony that the people of our country have suffered for long years.

Approving this Bill is an act of Compassion towards those who are helpless, vulnerable and traumatized.

Passage of this legislation will demonstrate to our citizens, our conviction to assist them, and our commitment to care for them.

It will also stand as an affirmation of our determination to ensure that no citizen of our country, will ever go Missing again, and that our mothers, our fathers, brothers, sisters and children will not have to bear the trauma of their loved ones disappearing, or being reported as Missing in Action in the future.
